

פִּאָזֶל

מרכז שניידר לרפואת ילדים וילדים
מרכז שניידר לרפואת ילדים
Schneider Children's Medical Center of Israel

עיתון מרכז שניידר לרפואת ילדים מקבוצת שירותי בריאות כללית • ספטמבר 2009 • גיליון 25

כואב אבל פחות

חשיפה ראשונה: נבחרת המלחמה
בכאב של מרכז שניידר

עמ' 12-13

מילה אישית

שלום וברכות לכולכם,

כה הרבה נושאים חיוניים ומעניינים לדון בהם!

טיפול בכאב בילדים בבית החולים הוא נושא החשוב לי ברמה האישית. בני, היום צעיר בריא בן

עשרים, עבר כתינוק ארבעה ניתוחי ליזר בוושט. לטיפול בכאב, צוות הרופאים שטיפל בו השתמש באינפוזיית מורפין. באותם ימים, נחשב טיפול כזה לקיצוני. התיאוריה המובילה דאז גרסה, כי בכי של תינוק מטופל מידע את הצוות הרפואי אודות מצבו. היא לא הכירה בעובדה שתינוק מבריא מהר וטוב יותר כשהוא אינו כאוב. כיום, במרכז שניידר, יש לנו אמצעים רבים ומומחיות גבוהה לזיהוי כאב והפגתו בקרב הילד המטופל באמצעות הניסיון הרב שנצבר בבית החולים. בימים אלה אני מסיימת ביקור נוסף בישראל, שבמהלכו חילקתי את זמני בין מרכז שניידר למשחקי המכבייה ה-18. היה נפלא למצוא דגשים רבים של מכנה משותף בין שני הארגונים הללו, כולל העובדה ששניהם בני 18! ביקור בבית החולים של משלחות ארה"ב בסוף, בכדורסל ובשחייה, שכלל גם את מאמן הכדורסל הידוע ברוס פרל ואת המדליסט האולימפי ג'ייסון לזאק, ושבהם חילקו הספורטאים מתנות לילדים המאושפזים, הבלית את החזון המשותף של בריאות הילדים ואחוות הספורט כגשר לשלום. הכנס הראשון שלנו בנושא רפואת ספורט לילדים, איפשר שיתוף ידע מצוין בין מקצוענים.

אבי, איש החזון, המייסד והמקים של בית החולים הנהדר הזה, חגג ב-24 ביולי את יום הולדתו ה-90. מזל טוב, אירווינג שניידר, עד 120! תודה לך על שנתת בידינו מוסד נפלא שכזה.

לין שניידר

דבר המנהל

עובדות ועובדים יקרים,

ערכי המצוינות והמובילות שלנו בשניידר אינם תיאוריות כי אם עניין מעשי מאין כמותו: הם באים לביטוי יום-יום בעשייה רפואית אדירה, בבשורה של איכות חיים, של הפגת כאב, של ריפוי והחלמה. כמו במקרה של השתלת דפיברילטור ייחודית להצלת חיי תינוקת קטנטנה, שהתקיימה לאחרונה בבית החולים - אנו רותמים שוב ושוב את הטכנולוגיה, הידע, הניסיון והמחויבות של כולנו להישג שרודף הישג במאבק על בריאות ילדים ורווחתם.

אבל עשייה כזאת כן מחייבת תיאוריה - והרבה. היא דורשת עבודת חשיבה מעמיקה ומקיפה. תהליך האסטרטגיה של בית החולים ובניית תוכניות-האב שלו נועד לתמוך בכך. בימים אלו הסתיים שלב גיבוש הנושאים לטיפול, ואנו על סף בניית תוכניות עבודה שיתבססו על תוצרי החשיבה. ההירתמות של עשרות מכם, בדרגים ובסקטורים שונים, לתהליך חשוב זה שיעצב את פני מרכז שניידר לשנים הבאות, אינה רק משמעותית אלא אף מרגשת.

במקביל התחלנו בקיום ישיבות תקופתיות של צוות מקצועי חוצה שניידר, שבהן דנים המומחים שלנו יחד במקרים הקשים. בהנחיית פרופ' גרטי, מנהל פורום זה דיונים קליניים אודות חולים מורכבים ("GRAND ROUNDS") לשם סיעור מוחות, הפריה הדדית והתקדמות מתמדת באיכות הרפואית. מפגשים כאלו, כמו גם תוכניות עבודה מתאימות וכמו האכפתיות והמעורבות של כל אחת ואחד מכם, מעניקים לנו כוחות שהם ערך מוסף בהתמודדות מול האתגרים הרבים שלפנינו. גם בתקופה שבה רבים מאזרחי המדינה חיים בתחושת אי ודאות, אנו בשניידר מספקים אי של ודאות במחויבות הבלתי מתפשרת שלנו לעשות הכול למען חיוך של ילד.

בפרוס השנה העברית החדשה אני מאחל לכם ולבני ביתכם שנה נפלאה, שנת בריאות וסיפוק אישי ומקצועי. לאירווינג שניידר, מייסד בית החולים, שחגג 90 לאחרונה, נוסף גם ברכות לבביות ואיחולי בריאות שלמה מכולנו. חג שמח לכולם!

שלכם,

פרופ' יוסף פרס

צלי"ש הכללית הוענק לשניידר

מרכז שניידר זכה בציון לשבח ממנכ"ל הכללית עבור מצוינות ומובילות באיכות רפואית לשנת 2008. הפרס ניתן לבית החולים עבור הישגים מרשימים באיכות רפואית ובניהם שתי פריצות דרך רפואיות שבוצעו בשנה החולפת: ניתוח השתלת אשכול איברים, שבוצע זו הפעם הראשונה בישראל, והשתלת מסתם ריאתי בצנתור בילדים הסובלים ממומי לב מולדים. כולנו יכולים להיות גאים!

פאזל אחד, 25 חלקים!

באפריל 2001 זה קרה:

"פאזל" מספר 1 ראה אור. יותר מתשע שנים חלפו, ואנו מצינים חצי יובל לעיתון שהפך מאז לחלק בלתי נפרד מהנוף הפנימי של בית החולים. לרגל המאורע אתם מוזמנים לדלג לשער האחורי, שבחרנו להקדיש הפעם ל-25 שערי "פאזל" לדורותינו.

מרכז שניידר לרפואת ילדים
רח' קפלן 14, פ"ת 49202
טל' 03-9253208
פקס 03-9253901
rshaked@clalit.org.il
www.schneider.org.il
המערכת אינה אחראית לתוכן המודעות

עורכת ומפיקה: ריבה שקד
מערכת: פרופ' שי אשכנזי, חונית סינגר, אסתי בן חיים, נורית זוסמן, לאה וייסמן, משכית שוחט, לינור נבו, פרופ' דורון גוטלהלף, פידא פארס-באדר
מזכירת מערכת: מור זפרני **צילום:** פז בר דוברות שניידר
כתיבה, עריכה ועיצוב: שרי רעיונות
מודעות: טלמדיה ביטאונים בע"מ, טל' 03-9610117

עיתון מרכז שניידר
לרפואת ילדים בישראל
גיליון מס' 25
ספטמבר 2009

פאזל

השתלה גדולה בתינוקת קטנטנה

בשום מקום בעולם לא הושל דפיברילטור בתינוקת כה קטנה. זה קרה לאחרונה בשניידר כאשר מנתחי הלב הבכירים השתילו בהצלחה את מכשיר ההחייאה הפנימי בגופה של תינוקת בת ארבעה חודשים, שסבלה מהפרעות קצב קטלניות

שיא עולמי נרשם לאחרונה בשניידר עם השתלת דפיברילטור (מכשיר החייאה פנימי) בתינוקת בת ארבעה חודשים, שסבלה מהפרעות קצב קטלניות עקב מחלת שריר הלב. ד"ר רמי פוגלמן, מנהל היחידה להפרעות קצב במכון הלב במרכז שניידר, וד"ר עינת בירק, מנהלת מכון הלב, החליטו לנסות להציל את חייה של התינוקת באמצעות השתלת דפיברילטור למרות ששקלה בעת הניתוח רק ארבעה ק"ג. את הניתוח הנדיר, שבוצע לראשונה בעולם בתינוקת כה קטן בגיל ובמשקל, ביצעו מנתחי הלב הבכירים מצוות שניידר, ד"ר גבי אמיר וד"ר ג'ורג' פרנקל. "התינוקת הגיעה אלינו לאחר אירוע דום לב והחייאה ממושכת ומוצלחת בבית החולים סורוקה, כולל אבחון מדויק של המום בליבה באמצעות בדיקת MRI של הלב והמלצה להשתלת דפיברילטור", משחזר ד"ר פוגלמן, "מדובר בהשתלה מורכבת מאוד לתינוקת בגיל ובממדים כאלה, אולם האלטרנטיבה הייתה סכנת חיים מוחשית".

הדפיברילטור הותאם ותוכנת על ידי חברת "מדטרוניק", יצרנית המכשיר, לגילה ולממדי גופה של התינוקת. בניגוד לפרוצדורה המקובלת אצל חולים מבוגרים - השתלת האלקטרודות במעטפת הלב - הושל המכשיר בדופן הבטן עם שתי אלקטרודות במעטפת הלב וסליל דפיברילטור צמוד לדופן בית החזה. המכשיר פועל בדומה לאק"ג, מזהה פעילות חשמלית חריגה של הלב ובאופן אוטומטי נותן שוק חשמלי פנימי להחזרת קצב הלב. בכך הוא מטפל אוטומטית בהפרעות קצב לב

מסכנות חיים. לפני כארבע שנים בוצע במרכז שניידר ניתוח השתלת דפיברילטור בתינוקת בת עשרה חודשים, שחיה ניצלו מאז מספר

פעמים הודות למכשיר. בעולם ידועים מקרים בודדים שבהם בוצע ניתוח השתלה מסוג זה לתינוקות וילדים ששקלו פחות מ-20 ק"ג.

במה נעוצה "דלקת הריאות"?

מומחי מרכז שניידר מורגלים בהוצאת גופים זרים שנשאפו על ידי ילדים, אבל נעץ ש"התיישב" עמוק בתוך הריאה הוא תופעה שגם הם לא רואים כל יום. זה מה שהתגלה בריאתו של ילד בן שש, שהועבר לשניידר מבית חולים בצפון הארץ לאחר שסבל מחום גבוה, חולשה ותופעות נוספות דמויות דלקת ריאות. הנעץ התגלה בצילום רנטגן כחודש לאחר שנשאף, ובשל מיקומו הבעייתי נדרשה פעולה עדינה ומתוכננת היטב לשליפתו מבלי שייגרמו קרעים בריאה. "הנעץ שמצא דרכו לריאת הילד היה עלול להינעץ לתוך דופן דרכי הנשימה, לגרום לדימום קשה ולסיבוכים נוספים", אומר ד"ר יורם שטרן, מנהל השירות למחלות דרכי הנשימה וקול ביחידת אף אוזן גרון במרכז שניידר. יחד עם צוות חדר הניתוח הצליח ד"ר שטרן לשלוף את הנעץ באמצעות ברונכוסקופיה - החדרת צינור ארוך וחלול, הנושא מערכת אופטית ומלקחיים, לנתיבי האוויר. בזכות מיומנות הצוות הוצא הנעץ בהצלחה, ללא צורך בניתוח לכריתת חלק מהריאה. "לילדים קטנים אין יכולת להתגונן היטב עם מנגנון הבליעה והשאיפה בו-זמנית, כלומר כל חפץ שהם מכניסים לפה עלול למצוא דרכו לדרכי הנשימה ואף להגיע לריאות", מסכם ד"ר שטרן, "חשוב שההורים יקפידו שלא לאפשר לילדיהם לשחק עם חפצים קטנים אשר עלולים להישאף ולהיתקע בדרכי הנשימה".

האסטרטגיה: זה הולך ונהיה ממשי!

תהליך גיבוש הנושאים לתכנון האסטרטגי הסתיים עם בחירת "עשרת הגדולים" - הנושאים שיעצבו את פני מרכז שניידר לעתיד. עכשיו, עולים על פסים יישומיים

הזכוכות בממ"ש לשנת 2008 - היחידה לרפואה דחופה (מיון) במערך האשפוזי והמרפאה הניירולוגית במערך האמבולטורי. בהמשך הכנס הוצגו התוכניות האסטרטגיות לשנת 2009 על ידי ד"ר עובדי דגן, סגן מנהל מרכז שניידר ומי שעומד בראש התהליך האסטרטגי הניהולי, שיצא לדרך בתחילת השנה במטרה לגבש תוכניות אב רב שנתיות לבית החולים ולעצב את דמותו העתידית. "הצבנו לעצמנו שני עקרונות", אומר ד"ר דגן, "האחד, שהתהליך ייבנה כמידת האפשר על ידי אנשי השטח, מלמטה למעלה, והשני - שיקלול שלושה שלבי התקדמות". בהתאם לכך גובשו בשלב הראשון ארבע קבוצות עבודה שדנו בנושאים כלליים הקשורים לאסטרטגיה של מרכז רפואי: הערכה של עתיד רפואת הילדים, הערכת העתיד הטכנולוגי, בית החולים במרחב וחיזוי תהליכי עבודה עתידיים. תוצרי הקבוצות הללו הוצגו בפני ההנהלה במטרה לבחון מהם הנושאים שיש להתמקד בהם במסגרת התהליך האסטרטגי. "זיהינו כ-40 נושאים ומתוכם גיבשנו חמישה נושאים מרכזיים שעיינו יצאנו לסדנה של חצי יום באורנית, בהשתתפות כמאה מאנשי בית החולים - צוותי קבוצות העבודה יחד עם פורום של מנהלים בכירים, רופאים ואחיות מכלל הסקטורים", אומר ד"ר דגן, "ישבנו על המדוכה כדי להחליט מהם הנושאים האקסטימיים ביותר לטיפול בחמש השנים הקרובות". מתוך עשרה נושאים שהוגדרו לטיפול ראשוני, הוחלט לטפל מיידית בשניים - מחקר וטכנולוגיה, באמצעות הקמת מועצה מייעצת לכל אחד מהם. הנושאים האחרים הם מרכזי מצוינות, שניידר כמותג, פיתוח ושימור עובדים, איתור וגיוס מצוינים, קשר עם הקהילה ונושא ממשקי העבודה הפנימיים: בין המערך האשפוזי לאמבולטורי, בין המיון למחלקות ובתוך המערך הכירורגי. "נושאים אלו מטופלים בקבוצות עבודה או במסגרת ועדות היגוי שמוקמות ומתחילות לפעול בימים אלו, במטרה שמייד אחרי החגים ניתן יהיה להניע את התהליך ולהעלותו על פסים יישומיים", מסכם ד"ר דגן, "הצבנו לעצמנו את ינואר 2010 כיעד שבו תשולב האסטרטגיה בתוכניות העבודה של בית החולים עד לשנת 2013".

כנס המנהלים לסיכום פעילות שנת 2008 של תוכנית ממ"ש (מדרוג מחלקתי שניידר) נערך לאחרונה בבית החולים ובמהלכו הוכרזו היחידות

צוות המיון במערך האשפוזי וצוות מרפאת הניירולוגיה במערך האמבולטורי: זכי ממ"ש לשנת 2008

קצרצרים ← קצרצרים ← קצרצרים ← קצרצרים ← קצרצרים

← ← ← שלום כיתה א'

סדנאות הכנה לכיתה א' יתקיימו בשניידר לאורך שנת הלימודים ויועברו על ידי מרפאה בעיסוק עם התמחות בטיפול בילדים. מדובר בסדנאות העשרה והכנה לילדי גן חובה שנועדו לחזק ולהרחיב את המיומנויות המוטוריות והאחרות, הדרושות לילדים עם כניסתם לבית הספר. לפרטים והרשמה ניתן לפנות לטלי 03-9253696.

← ← ← עברנו מבדק במבדק איכות

ארצי מטעם משרד הבריאות, לבדיקת פעילותן של מרפאות החוץ בבתי החולים הכלליים, קיבל שניידר ציון גבוה מהמומצע במרבית הנושאים. עם זאת קבעו הבדקים כי יש לשים דגש על הסדרי קבלה (וידוא פרטים דמוגרפיים וזיהוי המטופל), רשומת מטופל מאורגנת (חותמת ברורה של המטפל, מספר רישיון וחתימה, רישום בכתב ברור וקריא), ובתחום ניהול הטיפול - מידע על מחלות רקע רלוונטיות והתייחסות לגרישויות שמהן סובל המטופל.

← ← ← מדיטציה לנוער סדנאות

מדיטציה להתמודדות עם מצבי לחץ, דיכאון ומצבי רוח בקרב בני נוער מתקיימות ללא תשלום במסגרת מחקר שמקיימת המחלקה לרפואה פסיכולוגית בבית החולים. הסדנאות לפיתוח מודעות עצמית נבנו במיוחד לבני 14-18 ומועברות על ידי צוות פסיכולוגים המתמחה בטיפול בשיטת MBCT - גישה טיפולית המשלבת טיפול קוגניטיבי ותרגול מדיטטיבי. לפרטים והרשמה ניתן לפנות לטלי 03-9253186.

כבוד והוקרה לפרופ' לרון

טקס הוקרה לפרופ' צבי לרון, מייסד המכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת בשניידר זוכה פרס ישראל בחקר הרפואה לשנת תשס"ט, התקיים במרכז שניידר ביוזמת הנהלת בית החולים.

את פרופ' לרון ברכו פרופ' יוסף פרס, מנהל מרכז שניידר, ופרופ' משה פיליפ, מנהל המכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת, שהעלו על נס את מחקריו פורצי הדרך ואת תרומתו הרבה לתחום אנדוקרינולוגיית הילדים. במחקרו הבסיסי בנושא פעילות הורמוני הגדילה הגדיר פרופ' צבי לרון את הקולטנים החסרים באוכלוסייה מיוחדת של ילדים נמוכי קומה, אשר תוארה על ידו ב-1966 וידועה כיום כ"תסמונת לרון". בתו של פרופ' לרון, ד"ר תמי לרון-קנט, מומחית ברפואת ילדים ומתמחה בנאנטולוגיה במחלקת פגים בשניידר, סיפרה על ילדותה לצד הישגי אביה ושפכה אור על אישיותו יוצאת הדופן. פרופ' צבי לרון היה הראשון לפתח מודל רב תחומי לטיפול בסוכרת הנעורים. הוא הקים ופיתח את המרכז הגדול בארץ לטיפול בסוכרת נעורים במרכז שניידר, ומחקריו על פעילות הורמון הגדילה יושמו לטיפול בילדים נמוכי קומה ומשמשים אבני דרך לטיפול עד היום. פרופ' לרון עובד כיום בהתנדבות במסגרת מרכז שניידר ומנהל יחידה למחקר אנדוקרינולוגי וסוכרת. הוא הזוכה השני מבית החולים בפרס ישראל לחקר הרפואה, לאחר זכייתו בפרס של פרופ' רינה זייצוב ז"ל.

יש חדש באשפוז יום

שיפור בתנאים למטופלים ולמטפלים נרשם עם השלמת מעבר היחידה לאשפוז יום למשכנה החדש, במסגרת הרחבת מערך אשפוז היום והיחידה לרפואה דחופה (מיון) בבית החולים, בראשות פרופ' מרק מימוני. "המעבר מסייע ליחידה בקידום היוזמות והתוכניות החדשות שלה", אומר מנהל יחידת אשפוז יום, ד"ר אבי זכריה. במקביל לעבודה השוטפת - מתן מענה ליחידות רב תחומיות (הפרעות אכילה במתבגרים, FTT, כאב, כאבי ראש ועוד) וביצוע טיפולים תוך ורידיים (מתן סטרואידים, רמיקיד, אנטיביוטיקות וכדומה) - הוחל באחרונה בפרויקט "החולה המורכב", הפועל במסגרת תת היחידות הרב תחומיות. במסגרת הפרויקט מטופלים באשפוז יום, בתמיכת צוות פרא-רפואי, חולים עם הפרעות רב מערכתיות במטרה לרכז תחת קורת גג אחת ילדים עם בעיות במספר מערכות. הפרויקט מרוכז על ידי צוות מוביל הכולל רופא, אחות ומזכירה, במטרה לראות את התמונה בכללותה. גם בתחום המדע, צוות אשפוז יום אינו שוקט על שמריו: לאחרונה התגלו על ידי צוות היחידה שני גנים, האחד גן בשם LIPIN הקשור במנגנון חדש של Rhabdomyolysis בילדים, וגילוי פורסם ב-American Journal of Human Genetics. הגן השני, הנקרא TRMU, הוא גן נוקליארי האחראי על פעילות tRNA במיטוכונדריה ופגיעה בו יוצרת חמצת לקטית והפרעה כבדית.

יחידה נוירו-פסיכולוגית הושקה בשניידר

יחידה נוירו-פסיכולוגית חדשה, הפועלת במסגרת המחלקה לרפואה פסיכולוגית ומהווה חלק מהמרכז לליקויי למידה בבית החולים, הושקה לאחרונה בשניידר. היחידה מנוהלת על ידי הפסיכולוגית טלי שימל בשילוב ייעוץ מקצועי של ד"ר רעיה אריאל, ובמסגרתה מבוצע אבחון נוירו-פסיכולוגי לבני 6-18 שקיים חשד לשינוי בתפקודם הנוירו-פסיכולוגי בעקבות פגיעה במערכת העצבים המרכזית (כתוצאה מחבלת ראש, גידול מוחי, השפעת התערבות כירורגית, הקרנות וטיפולים כימותרפיים, מחלה מולדת או השפעות של טיפול תרופתי). האבחון מאפשר זיהוי ואפיון של קשיים בתפקודי החשיבה של הילד, שאינם מזוהים על ידי בדיקה נוירולוגית או שיטות הדמיה מוחיות. השינוי בתפקוד עלול להתבטא בירידה ביכולות קוגניטיביות שונות כמו זיכרון, תפיסה, עיבוד מידע ותפקודי קשב, וכן בירידה בהישגים הלימודיים. כוחו של האבחון הנוירו-פסיכולוגי בהיותו מספק הערכה כוללת של תפקודי החשיבה של הילד ומסייע בזיהוי נקודות החוזק והחולשה שלו בתחומים שונים ובמיוחד בתחום כישורי הלמידה, תוך התייחסות גם להיבטים הפסיכולוגיים והרגשיים. האבחון מוכר על ידי משרד החינוך לצורך מתן התאמות לבחינות הבגרות, ואינו כלול בסל הבריאות.

השגרירים באים

שגריר ארה"ב בישראל, ג'יימס קנינגהאם, ביקר במרכז שניידר בליווי אשתו לסלי ופמלייתו. הביקור נועד לחזק את שיתוף הפעולה בין מרכז שניידר למוסדות מקבילים בארה"ב ובמהלכו סיירו האורחים במחלקות בית החולים כשהם מלווים בפרופ' פרס ובלין שניידר. גם שגריר מצרים בישראל, יאסר ראדה, ביקר במרכז שניידר בלוויית רעייתו נאלה ושוחח עם פרופ' פרס על שיתופי פעולה עתידיים בין מרכז שניידר לבית החולים לילדים בקהיר, כולל קיום ערב התרמה משותף בחסות נשיא המדינה שמעון פרס. הביקור נערך ביוזמת איריס לנגר, יו"ר ומייסדת עמותת ילדים שלנו, ובמהלכו סיירו השגריר ורעייתו ביחידות בית החולים השונות, ביניהן המערך ההמטו-אונקולוגי ומכון הלב וכן במרכז הסטארלייט.

מימין: לין שניידר, השגריר קנינגהאם ופרופ' פרס

מימין: פרופ' פרס, איריס לנגר, נאלה והשגריר יאסר ראדה

מהמכבייה לשניידר

אירועי המכבייה לא פסחו על שניידר: משלחות ארה"ב בכדורסל (בתמונה), בסוף ובשחייה למשחקי המכבייה ה-18 ביקרו בבית החולים וחבריהן חילקו מתנות לילדים המאושפזים. בין המבקרים בלטו השחיין האמריקני ג'ייסון לזאק, זוכה שבע מדליות אולימפיות, ומאמן הכדורסל ברוס פרל, מאמנה של אוניברסיטת טנסי בארה"ב.

ביקור שכולו בריאות

סגן שר הבריאות, הרב יעקב ליצמן, נענה להזמנת מנכ"ל הכללית אלי דפס והגיע לסיור במרכז שניידר. במהלך הביקור נפגש סגן השר עם מנהל בית החולים, פרופ' יוסף פרס, צפה בצנתור לב ביחידת הצנתורים וביקר במחלקה האונקולוגית. בסיור נכחו בכירים נוספים בכללית, ביניהם סמנכ"ל חטיבת השירות, עופר חברוני, רב הכללית, הרב מנחם רוזנברג, ומנהל שיווק ארצי למגזר החרדי, אברהם קונסקי. האורחים התרשמו מאיכויות מרכז שניידר כמו גם מההשקעה העצומה הנעשית בו להתאמת השירות לצורכי קהל שומרי שבת וכשרות.

אופרה בשניידר

מופע "חליל הקסם", בעיבוד מיוחד לילדים של האופרה הישראלית, הוצג במתחם הסטארלייט בפני ילדים המאושפזים בשניידר ובני משפחותיהם. הפעילות נערכה ביוזמת פנינה רמון, מנהלת הפיתוח העסקי של האופרה הישראלית, ומיכאל איזנשטט, המנהל האמנותי של האופרה, בשיתוף הנהלת מרכז שניידר. המופע רב המשתתפים והעשיר בתלבושות מפוארות גרם להתרגשות רבה בקרב הילדים וגם בקרב זמרות וזמרי האופרה.

אתן עשר!

עשר אחיות ממרכז שניידר הציגו עבודות בכינוס ה-16 של האחים והאחיות בישראל, וחימו לכולנו את הלב

הכינוס הארצי של האחים והאחיות בישראל נערך אחת לשנתיים ומהווה במה מרכזית להצגה מקצועית של עולם הסיעוד. השנה התקיים הכנס תחת הכותרת "מתובנות העבר ליעדי העתיד" וכלל מגוון רחב של נושאים. עשר אחיות מרחבי מרכז שניידר הציגו את עבודותיהן בכנס ונתנו ביטוי ראוי ומרשים למעורבותן של אחיות שניידר בעשייה בתחום הבריאות בישראל. אלו הן האחיות המציגות ועבודותיהן:

איריס בראון ורחל מילק, המרפאה האורולוגית: "צנתור נקי לסירוגין: תוכנית הכנה והדרכה רב תחומית לילדים ומתבגרים".
יפה בנדיאל ורחלי גבע, מחלקת ילדים ג': "שינוי מבוקר במבנה גיליון הטיפול היומי ככלי לניהול הטיפול בילד ולשיקוף מדדי טיפול".

יוליה גנדלר, היחידה לטיפול נמרץ ניתוחי חזה: "תסמונת גמילה: מניעה, זיהוי וטיפול ביחידה לטיפול נמרץ לב ילדים".

עידית רונן, הנהלת הסיעוד: "נושאי בשורה מרה - עמדות של אחיות לגבי תפקודן במסירת בשורות קשות כבסיס לתוכנית הכשרה".

איה מרום, מרפאת סוכרת: "קבוצת תמיכה והשפעתה על הסמכות ההורית למתבגרים עם סוכרת".

תרצה שילר, מרפאה אנדוקרינית: "הדרכות הורים לטיפול עצמי בילדיהם ככלי להעצמת הורים".

רחל מילק, מרפאה אורולוגית: "גישת הטיפול הממוקד במשפחה: הרצוי מול המצוי במחלקות האשפוז לילדים".

רנית ג'רסי, היחידה לסדציה: "אנמזה טלפונית מקדימה כאמצעי לשיפור בטיחות ויעילות הטיפול הסדטיבי".

דבורה כהן, אשפוז ד': "בניית ברית טיפולית ביחידה להתערבות במצבי משבר לילדים - עבודה עם קבוצות מקבילות הורים וילדים".

הנהלת הסיעוד: "מעבר חולים צעירים החולים במחלות כרוניות לטיפול ממרפאות ילדים למרפאות מבוגרים".

פרס סיעוד אונקולוגי

פרס עמותת הסיעוד האונקולוגי על עבודת מחקר לשנת 2009 הוענק לענת פלס בורץ, רכזת הסיעוד במערך ההמטו-אונקולוגי במרכז שניידר. הפרס ניתן לענת ביום העיון של העמותה בגין עבודת הדוקטורט שלה בנושא "שכול של אימהות לילדים שנפטרו ממחלת הסרטן". העבודה, שזכתה להערכה רבה מחבר השופטים, מהווה ניסיון אמץ להבין את עולמן המורכב של אימהות שאיבדו את ילדיהן, ואת המשך יחסיהן עם דמות הילד המת.

חווייה מקצועית בשיקגו

מהמרפאה האורולוגית שבה משבוע השתלמות בשיקגו, שם חברה לצוות המרפאה האורולוגית והאורודינמית בבית החולים לילדים בעיר. "בשעות הבוקר הוצמדתי לאחיות המרפאה ואחר הצהריים הצטרפתי לרופאים לקבלת מטופלים", רחל מדווחת, "את סוף השבוע העברתי בקורס לאימון שרירי רצפת האגן בשיטת הביופידבק לילדים הסובלים מהרטבה, דלקות בדרכי השתן וחזרת שתן לכליות. היה מרתק ומאלף, ואני מקווה שעלה בידי לצבור כמה שיותר ידע למען המרפאה האורולוגית בשניידר".

אחיות מרצות בכנסים

בחו"ל → שתי אחיות מיחידת השתלות מח עצם בשניידר הרצו לאחרונה בכנסים בינלאומיים בחו"ל: ליטל הר ציון הרצתה בכנס EBMT בשבדיה ורינה בסלו ב-EBMT TRAINING COURSE באיטליה. שתיהן הציגו נושא זהה: HEMORHAGIC CYSTITIS וטיפול בתא לחץ.

שירות שמדבר גלויות

גלויות השירות "כי לנו אכפת מכם" מיושמת השנה לראשונה גם במרפאות המערך האמבולטורי כחלק מתהליך איכות כולל בבית החולים. הלוקוחות מתבקשים לתת משוב אנונימי בנוגע לשביעות רצונם מהשירות, מהטיפול, מתנאי האשפוז ומפרמטרים שונים המאפיינים כל מחלקה. על סמך התוצאות נבנות תוכניות עבודה שנתיות בנושאים כמו "שינוי ושיפור תהליך הקבלה למחלקה", שנמצא בסקר הגלויה כדורש טיפול במחלקות מסוימות. בכל מחלקה הוכשרו אנשי צוות לטיפול בגלויות ולהקלדת הנתונים. בכל רבעון מוקלדות בשניידר כ-1,000 גלויות. מספר הצפוי לעלות עקב הכנסת הנושא למערך האמבולטורי.

המטרה: אחים בריאים

יש מחלות שלא ניתן לרפא, אבל ניתן למנוע את הישנותן בהיריונות הבאים. המרפאה הנירוגנטית בשניידר עושה זאת - וגם מהווה בית לילדים ומשפחותיהם

צעד נוסף קדימה באבחון דלקת קרומ המוח

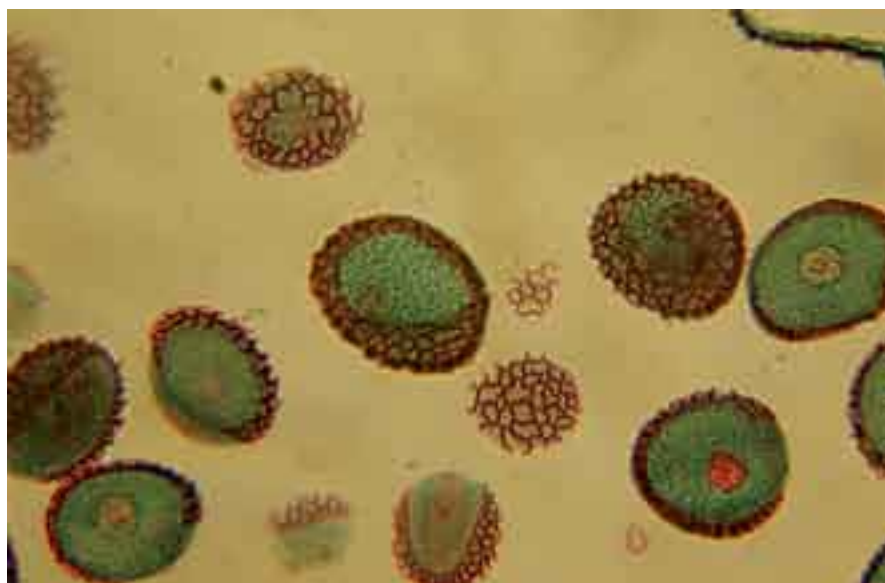

ד"ר עדי דגן

פרס עבודת מדעי יסוד מצטיינת בחוג לרפואת ילדים של אוניברסיטת תל אביב הוענק לד"ר עדי דגן משניידר על עבודתה "כלים חדשים לאבחנה של דלקת קרומ מוח חיידקית". במחקר של ד"ר דגן בהנחיית פרופ' שי אשכנזי נמצא, כי ריכוז גבוה של החלבון sTREM-1 בנוזל מוח השדרה יכול לסייע באבחנה מהירה של דלקת קרומ מוח חיידקית בילדים, בייחוד בשילוב עם מדדי דלקת נוספים. מדובר בחלבון שנתגלה לאחרונה אשר מתווך תהליכים דלקתיים, במיוחד בעקבות זיהומים חיידקיים, באמצעות איתות תוך-תאי. אבחון מהיר וטיפול נכון בדלקת קרומ המוח מהווים אתגר משמעותי, שכן קיים קושי ניכר להבחין בין דלקת קרומ מוח חיידקית לנגיפית בהסתמך על הבדיקה הקלינית ובדיקות מעבדה ראשוניות בלבד. ילדים המתאשפזים עקב חשד לדלקת קרומ המוח מטופלים כיום באופן שגרתי באנטיביוטיקה משך 48-72 שעות, עד לקבלת תשובת תרבויות מנוזל מוח השדרה ומהדם. היות שברוב המקרים מדובר במחלה ויראלית, נוצר מצב של שימוש יתר בטיפול אנטיביוטי רחב טווח בילדים רבים שלא לצורך.

נירולוגיות במשפחה המורחבת. חלק לא מבוטל של הילדים המטופלים במרפאה הם צאצאים לנישואי קרובים. בנוסף לבדיקה הגופנית אנו שמים דגש על היבטים נירוקוטנאים, ממצאים דיסמורפים ובדיקה נירולוגית מדוקדקת. השלב הבא הוא שימוש בבדיקות עזר כגון הדמיה עם MRI ובדיקות נוירו-מטבוליות. לעתים אנו נעזרים במעבדות בחו"ל ובהתייעצות עם מומחים בעלי שם עולמי". בנוסף למציאת פתרון רפואי גנטי, המרפאה שמה לה למטרה לשקם ככל האפשר את הילדים הפגועים ומקיימת שיתוף פעולה עם המכון להתפתחות הילד, המרפאה לאורתופדיה שיקומית, מרפאות פיזיותרפיה וריפוי בעיסוק, מרפאת אפילפסיה, מרפאת עיניים, מכון הרנטגן, השירות הסוציאלי וקלינאיות התקשורת. "רבים מהחולים אינם זוכים למענה הולם בקהילה בשל צרכיהם המיוחדים, ושאיפתנו לאגד את

אין דבר עז יותר מאשר כמיהתם של הורים לילד בריא. למרבית הצער, לחלק מהמחלות המאובחנות במרפאה הנירוגנטית בשניידר אין ריפוי, והמהלך הטבעי מוביל אל הסוף הבלתי נמנע. אולם, אבחון הגן הפגום מאפשר למשפחות להביא לעולם ילדים שלא יהיו חולים כאחיהם. "מטרתנו לאבחן תסמונות נירולוגיות של פיגור שכלי, אפילפסיה, הפרעות תנועה, אוטיזם, פרכוסי חום ומחלות עצב-שריר שבסיסן גנטי; לדוגמה, הורים עם שלושה ילדים בעלי פיגור שכלי קשה ואפילפסיה בלתי נשלטת, שלאחר מציאת הגן ומתן ייעוץ גנטי ילדו תינוקת בריאה לחלוטין", אומרת פרופ' רחל שטראוסברג, רופאה בכירה במכון לנירולוגיה, המנהלת את המרפאה יחד עם הנירולוגית ד"ר אילת הלוי ובשיתוף הגנטיקאית ד"ר לינה באסל. המרפאה הנירוגנטית הוקמה בשנת 2001 בסיועו של פרופ' מוטי שוחט, לאחר

כל בעיותיהם תחת קורת גג אחת", מצינית פרופ' שטראוסברג, "יחד עם ההורים והצוות המולטי-דיסציפלינרי אנו מקיימים דיון משותף על סוגיית שיקום הילד: איתור גן או בית ספר לחינוך המיוחד, מציאת אביזרי נידות, ניתוח אורתופדי, סיוע במתן גמלת נכה או תקציבים מביטוח לאומי. למעשה, לא פחות מאשר יחידה מקצועית לאבחון ולטיפול מהווה המרפאה בית לילדים אלו ומשפחותיהם."

שפרופ' שטראוסברג זכתה במענק של מיליון דולר לחקר מחלות נירולוגיות על בסיס גנטי. מאז היה צוות המרפאה מעורב בגילויין של מוטציות חדשות בגנים ידועים, כאשר גולת הכותרת היא גילוי גנים חדשים למחלות לא מוכרות, חלקם בשיתוף קולגות מחו"ל. "כשמגיע ילד חולה למרפאת נירוגנטיקה אנו מתמקדים באנמזה על מהלך ההיריון והלידה, הרקע הרפואי של הילד ותשאול מעמיק על מחלות, מומים והפרעות

חדר צנתורים שמרחיב את הלב

מה שהחל כבינוי חדר צנתורים נוסף יצר מפגש ראשון מסוגו בין קרדיולוגיית הילדים לרדיולוגיה הפולשנית. התוצאה: מערך חדשני וחוצה-שניידר, היוצר העצמה הדדית ומשפר את השירות לילד המורכב

ד"ר בירק וד"ר ברוקהיימר בחדר הצנתורים החדש

קונספט חדש ברפואת הילדים השלישונית, יחיד מסוגו בישראל וכנראה חלוצי בעולם, מיושם בחודשים האחרונים בחדר הצנתורים החדש בשניידר: שילוב כוחות בין כלל יכולות בית החולים בתחום הרפואה הפולשנית הלא-ניתוחית, לטובת שיפור הטיפול בילד החולה.

החל מתחילת השנה עומד חדר הצנתורים המשודרג, שבהקמתו הושקעו כשני מיליון דולר, לרשות כל הצוותים הרלוונטיים בבית החולים העוסקים בהדמיה הפולשנית. "בחדרי הצנתורים שבמכון הלב משתמשים בפעם הראשונה גם מומחים שאינם קרדיולוגים ומתבצעות פעולות בתחום רדיולוגיה פולשנית, הכנסת צנתרים על ידי מרדימים ובדיקות נוספות", מסבירה ד"ר עינת בירק, מנהלת מכון הלב, "מדובר בהרצת קונספט

חדש של שיתוף פעולה בין דיסציפלינות שונות. מניסיונו, שילוב מסוג זה יוצר סינרגיה והעצמה הדדית". הכול החל בצורך הרפואי והשירותי להקים חדר צנתורים שני, נוסף על החדר ההיסטורי שנולד בזמנו יחד עם בית החולים. בתום תהליך הבינוי עומד לרשות הצוות חדר מרווח (כ-50 מ"ר, בנוסף לחדר הבקרה וחדר המכונות), המצויד ומאובזר במילה האחרונה של טכנולוגיות ההדמיה הפולשנית. "בתחילה חשבנו רק על שיפוף, ומה שיצא הוא מהפכה ברפואה הפולשנית לילדים בממדים ארציים", אומר ד"ר אלחנן ברוקהיימר, מנהל יחידת הצנתורים.

לשנות את פני הרדיולוגיה הפולשנית

"ביחידת הצנתורים שבמכון הלב מתבצעים מאות צנתורים אבחנתיים וטיפוליים בשנה, כאשר חלקם הגדול של הצנתורים הטיפוליים מתבצע כתחליף לניתוח לב פתוח", ממשיך ד"ר ברוקהיימר, "לקראת ההרחבה הבנו שנפתח לנו פתח לשנות את פני הרדיולוגיה הפולשנית. הרי מצנתרים ילדים לא רק בקרדיולוגיה: בשניידר עושים גם צנתורי כבד וכליה, צנתורים של דרכי הנשימה, צנתורים של ילדים עם מחלות גסטרואנטרולוגיות, אורולוגיות ואונקולוגיות. מדובר בדיסציפלינות קרובות, וכאשר מספקים

הצנתורים החדש. בכך ניתן להגיע לניצולת מרבית של הציוד ושל הידע. ריבוי התחומים במיקום אחד מעלה את נפח הפעילות, חוסך העברת ילדים למרכז רבין ומשפר את זמינות השירות. "בשבוע אחד יוצא לנו לעשות צנתורי לב וטיפוליים אלקטרו פיזיולוגיים,

לאחר מרדימים שמכניסים אצלנו עירויים ארוכי טווח לילדים הזקוקים לכך, לצנור יחד עם מומחה לרדיולוגיה פולשנית ילד עם היצרות בכליה, לצנור ילד בן ארבע עם בעיה בכבד - ממש כמו חדר ניתוח שמהווה שירות חוצה בית חולים", מדגיש ד"ר ברוקהיימר, "זיהינו צורך

ויצרנו שילוב של אינטרסים, שמעניק פתרון כולל לצרכים של התערבות פולשנית תחת שיקוף. ומסכמת ד"ר בירק: "נבנה כאן מערך המשרת רבים מהצרכים הפולשניים של בית החולים, שאינם ניתוחיים. אנו עושים כאן הכול. זה מבטא את המהות האמיתית של מרכז שניידר: יצירת שיתוף פעולה בונה בין דיסציפלינות סביב הילד המורכב. בשורה התחתונה - וזה הכי חשוב - ילדים בשניידר מקבלים טיפול טוב עוד יותר."

לכולן קורת גג אחת ניתן לחזק את שיתוף הפעולה ביניהן. למשל, בעירויים לילדים אונקולוגיים: מצאו וריד שלא יכולים לעבור בו? ביכולתנו לקחת בלון ולהרחיב את הווריד. יש המון שיטות שניתן לקחת מהתחום של קרדיולוגיית ילדים."

הקונספט החדש מפגיש לראשונה בין קרדיולוגיית הילדים לרדיולוגיה הפולשנית ויוצר העצמה הדדית. "למיטב ידיעתנו חיבור כזה אינו מתרחש בשום מקום אחר, ואנו לוקחים זאת למקום הכי טוב שאפשר", מציינת ד"ר בירק, "תוך כדי תנועה גילינו שאפשר לעשות כאן את כל

הפעולות, וצוותים שונים בבית החולים לומדים להשתמש בשירות החדש בצורה יותר מושכלת ולהפיק ממנו יתרונות במקצועיות, בבטיחות החולה ובאיכות השירות."

שירות חוצה-שניידר, כמו חדר ניתוח

במסגרת פעילות מכון הלב גויס כוח אדם נוסף ליחידה ובכלל זה רדיולוג, שיקיים פעילות עצמאית על בסיס הציוד היקר שנרכש לחדר

חדר הצנתורים המשודרג, שהוקם בהשקעה של כשני מיליון דולר, עומד לרשות כל הצוותים בבית החולים העוסקים בתחום ההדמיה הפולשנית

נלחמים בפיגור באמצעות הגנטיקה

מימין: ד"ר באסל ומטופלת במרפאת ג'סר. למעלה: אלן טאוב ואחות המרפאה מנאל

אחת לחודש קמות הרופאה הגנטיקאית ד"ר לינה באסל והיועצת הגנטית אלן טאוב מוקדם מהרגיל: עד השעה שמונה בבוקר הן צריכות להתייב במרפאת הכללית בכפר ג'סר-אזרקא לצורך ביצוע בדיקות גנטיות לנשים בהיריון תושבות הכפר. פרויקט מניעת מחלות גנטיות בג'סר א-

זרקא נולד בעקבות מחקר שהוכתר בהצלחה, ותכליתו גילוי הגן הגורם לפיגור שכלי בשכיחות גבוהה בקרב תושבי הכפר. על מנת לבצע סקר גנטי באוכלוסיות ספציפיות, דרוש תחילה זיהוי של הגנים הרלוונטיים באוכלוסייה. לכן, המפתח למניעת מחלות גנטיות הינו מחקר רפואי. התוכנית למניעת מחלות גנטיות באוכלוסיות ספציפיות הוקמה על ידי פרופ' זלוטוגורה, הגנטיקאי הראשי של משרד הבריאות, ומיושמת בג'סר א-זרקא על ידי צוות מרפאת הכללית בכפר ומומחי הגנטיקה משניידר.

לפני כשש שנים, בעקבות הגעת משפחה גדולה עם מספר ילדים בעלי פיגור שכלי קשה למרפאה הגנטית בשניידר, יזמו ד"ר באסל ופרופ' מוטי שוחט פרויקט שמטרתו

יתגלה כנשא. על רקע זה מוצעות כיום לתושבי הכפר ארבע בדיקות גנטיות. לבני זוג של הנשים שהתגלו כנשאות של אחת המחלות מוצעת בדיקת נשאות למחלה הרלוונטית. כאשר מתגלה זוג נשאים מוצעת בדיקת אבחון טרום לידתי, זאת עקב סיכון ש-25% מהעוברים של זוג נשאים יהיו חולים. במקרה שהעובר נמצא נגוע, ניתן לבצע הפסקת היריון על פי החלטת בני הזוג.

התושבים מגלים היענות ראויה לציון לבדיקות ומסייעת לכך הדת המוסלמית, המרשה להפסיק היריון עקב בעיה חמורה עד היום ה-120 להיריון. מאחר שמדובר במחלות קשות ללא יכולת ריפוי, ליכולת המניעה יש חשיבות רבה במאבק על בריאות הקהילה בג'סר א-זרקא.

לגלות את הגן האחראי לפיגור השכלי בכפר. הסתבר, כי בכפר זה שיעור הילדים בעלי פיגור שכלי קשה גבוה במיוחד, ולכולם אותו שינוי גנטי - מוטציה בגן CC2D1A. לאחר גילוי הגן החליטו החוקרים כי יש חשיבות עליונה לשימוש בתוצאות המחקר על מנת לאפשר לתושבים לאבחן עוברים עם פיגור שכלי על ידי בדיקה גנטית של המוטציה השכיחה בכפר. בהמשך, הסתבר כי בקרב תושבי אותו כפר קיימות שתי מחלות גנטיות נוספות ששכיחותן גבוהה מאוד: SMA ו-SMARD, הגורמות לחולשת שרירים בגיל צעיר ולתמותה מוקדמת. בנוסף, קיים שינוי גנטי אופייני לכפר הגורם למחלת סיסטיק פיברוזיס. שכיחות הנשאות של מחלות אלו בג'סר הינה גבוהה ביותר: אחד מכל שלושה תושבי הכפר

פוסט טראומה: חשיפה ממושכת על שולחן המחקר

ידי פרופ' עדנה פואה מאוניברסיטת פנסילבניה, והתאימו אותה לטיפול בילדים ובני נוער כחלק ממחקר שנעשה בשיתוף פעולה עם אוניברסיטת בר אילן ועם אוניברסיטת פנסילבניה. המרכיבים בטיפול בחשיפה ממושכת כוללים חינוך פסיכולוגי, נורמליזציה לחוויות הילד המטופל ולסימפטומים שמהם הוא סובל, תיקון פרשנויות מוטעות של תגובות שכיחות לטראומה, חשיפה במציאות לגירויים המזכירים את הטראומה, חשיפה בדמיון וסיפור הטראומה באופן שיטתי ובתנאים בטוחים. המחקר נוהל בראשות ד"ר איווה גלבוש שכטמן, ראש המגמה לפסיכולוגיה קלינית באוניברסיטת בר אילן, ובשיתוף מיכל ניובורן, המדריכה המקצועית של מרפאת פוסט טראומה הפועלת במסגרת המחלקה לרפואה פסיכולוגית בשניידר בראשות פרופ' אלן אפרט.

טיפול בחשיפה ממושכת אצל ילדים ובני נוער הסובלים מתסמונת פוסט טראומטית גרם לירידה של 72.3% בסימפטומים הפוסט טראומטיים ולירידה של 65.8% בסימפטומים דיכאוניים אצל הילדים המטופלים - כך עולה ממחקר שנערך בשניידר ובדק 104 ילדים ובני נוער שנחשפו לאירועים טראומטיים כגון תאונות דרכים, פיגועי טרור, פגיעות מיניות ועוד.

המחקר מצא כי באמצעות מודל הטיפול הייחודי המיושם בשניידר, ניתן להגיע לשיפור משמעותי הן בתסמינים של הילד המטופל והן בתפקודו הכללי בתוך זמן קצר, במסגרת טיפול הכולל 13 פגישות בממוצע. שיטת הטיפול בחשיפה ממושכת לסובלים מתסמונת פוסט טראומטית מיושמת במטופלים מבוגרים מזה כ-20 שנה. מומחי שניידר נטלו את השיטה, שפותחה על

"פרמקוגנטיקה של טיפול בדיכאון וחרדה בילדים ובני נוער" - זוהי עבודת הדוקטורט של ד"ר ספי קרוננברג, שזיכתה אותו בפרס החוקר הצעיר המצטיין של מרכז שניידר ביום המחקר 2009. ד"ר קרוננברג, מתמחה בפסיכיאטריה של הילד במחלקה לרפואה פסיכולוגית, בחר לממן בכספי הפרס נסיעה לפירנצה שבאיטליה למפגש עם חוקרים צעירים מרחבי אירופה, במסגרת תוכנית בין-אוניברסיטאית לקראת M.Sc במדעי המוח, העוסקת בדיכאון וחרדה. שוחחנו עם ד"ר קרוננברג על התוכנית, על עבודת המחקר שלו ועל פסיכיאטריה בכלל.

מה אתה יכול לספר לנו על התוכנית?

"התוכנית עוסקת בנושא של הפרעות אפקטיביות ומופעלת על ידי אוניברסיטת מאסטרסכט בהולנד בשיתוף עם מספר אוניברסיטאות באירופה, וביניהן גם אוניברסיטת תל אביב. מטרת התוכנית כפולה: יצירת גוף ידע בתחום מדעי המוח ויצירת תשתית לשיתופי פעולה בין מדענים צעירים באירופה. התוכנית כוללת מספר מפגשים ברחבי אירופה, כל אחד מהם בן שבוע ובאירוח של אוניברסיטה אחרת. עבורי, כ-Ph.D בפרמקוגנטיקה של דיכאון וחרדה, התוכנית מהווה המשך טבעי להרחבת הידע והמומחיות בטיפול בהפרעות אפקטיביות בילדים ונוער."

מה בעצם הניע אותך לבחור במקצוע הפסיכיאטריה?

"תמיד אהבתי מדע ורפואה. בעת לימודי הפרה-קליניים בפקולטה לרפואה בתל אביב, אימי ז"ל חלתה בלימפומה. ההתמודדות עם מחלתה הובילה אותי להתמחות בפסיכיאטריה. לאחר שסיים את התואר הראשון של לימודי הרפואה בהצטיינות, פנה ד"ר קרוננברג למסלול MD-PhD - מסלול שהונהג בשנים האחרונות

בפקולטה לרפואה ונמשך יותר מעשר שנים.

צריך "נשימה ארוכה" כדי לבחור במסלול הזה, לא?

"זהו אכן מסלול ארוך, הנמשך עשר שנים וחצי מתחילתו ועד סיום הסטאז' ברפואה, אך לדעתי ההשקעה משתלמת. מה שמיוחד במסלול הוא שהסטודנט מפסיק את לימודי הרפואה לאחר תום הלימודים הפרה-קליניים, יוצא למחקר של כשלוש שנים, ובסופו חוזר ללימודים הקליניים. לי זה התאים."

את מחקר Ph.D- שלו עשה ד"ר קרוננברג בהנחיית פרופ' אלן אפטר (מרכז שניידר), פרופ' אבי וייצמן (גהה ומרכז פלסנשטיין) וד"ר פריש (מרכז פלסנשטיין).

ספר לנו קצת על עבודת הדוקטורט שלך.

"המחקר זיהה סמן גנטי בגן של קולטן לסרוטונין המנבא תגובה לטיפול תרופתי נוגד דיכאון. יש

לזכור שדיכאון וחרדה בקרב ילדים ונוער הן הפרעות קשות ובעלות השפעה הרסנית על התפקוד הבית ספרי והחברתי של הילד. לשמחתנו, קיימים כיום טיפולים תרופתיים טובים בדמות תרופות ממשפחת הפרוזוק, אך יש להם שני חסרונות - הם עוזרים רק לכ-60% מהילדים, וצריך לחכות כחודשיים בכדי להעריך אם התרופה אכן עזרה."

ד"ר ספי קרוננברג משלב כעת את התמחותו בפסיכיאטריה של הילד עם המשך מחקר בתחום דיכאון בילדים.

כחוקר, איזה אופק אתה מצפה לראות?

"התקווה היא שבעתיד, בדיקת דם פשוטה תאפשר לנו לבחור בעזרת סמנים גנטיים את התרופה נגד דיכאון המתאימה ביותר לכל ילד. צמצום הזמן עד למציאת תרופה יעילה יכול לחסוך סבל רב מהילדים, והרי זו בסופו של דבר המטרה."

מלגות יוקרתיות לד"ר באסל

הבריטית למדע. המלגה תאפשר לה להשתלם במרכז המוביל לגנטיקה באירופה - The Institute of Child's Health בלונדון. זו הפעם הראשונה שהמלגה על שמו ד"ר טורנברג, רופא יהודי שבלט במחקריו בתחום מחלות הכליה ונספה בהתרסקות מטוס, ניתנת לרופאים חוקרים.

ד"ר לינה באסל, מנהלת השירות הגנטי בשניידר, זכתה במלגה על סך מיליון שקלים מטעם האקדמיה הלאומית למדע בנושא "חיפוש גנים חדשים הגורמים לפיגור שכלי". כמו כן, זכתה ד"ר באסל במלגת UK-Middle East היוקרתית ע"ש ד"ר דניאל טורנברג מאת האקדמיה

כואב אבל פחות. הרבה פחות

היחידה לטיפול בכאב מובילה מאמץ רב תחומי לטפל בכאב בילדים, הן להקלה בסבל והן כאינדיקציה רפואית. על הנושא הזה, המוחשי והחמקמק גם יחד, שוחחנו עם חברות "נבחרת המלחמה בכאב" של שניידר

שבמערכת הבריאות תהיה תת התמחות מיוחדת לכאב. ועדיין, טיפול בכאב כרוני בילדים מפגר בעשור אחר הטיפול בכאב במבוגרים. ילדים, זאת יודע היטב כל מי שעובד בשניידר, הם אוכלוסייה פגיעה, נטולת שדולה, שלא תמיד מביעה את עצמה ותלויה בהבנת המבוגרים. "זה בהחלט מאתגר", מציינת ד"ר אפרת, "בילדים מקור הכאב מורכב יותר, לעתים קשה להבחין בין אי נוחות לכאב, התרופות הן סוגייה ייחודית, נדרשת הכשרה מיוחדת לצוותים וכפועל יוצא גם העלות גבוהה יותר".

"כאב כרוני הוא מחלה"

כנושא דגל רפואת הילדים המורכבת, מרכז שניידר מוביל בארץ גם בנושא הכאב בילדים. בצד הטיפול בכאב חד וקצר (המתריע לרוב על בעיה) ובכאב חריף (לאחר ניתוח, למשל), פועלת בבית החולים מאז שנת 2002 מרפאה יחידה מסוגה בישראל לטיפול בכאב כרוני בילדים. "המרפאה נותנת מענה לילדים הסובלים מכאב למעלה משלושה חודשים, ללא מקור ברור וללא שיפור בכאב", מסבירה ד"ר קצ'קו, "המטרה היא לטפל בכאב מבלי להתייחס לגורם. מבחינתנו, כאב כרוני הוא מחלה בפני עצמה".

אם המרדמים הרימו את נס הטיפול בכאב, הרי שכיום, מי שדוחף את התחום הן בעיקר האחיות. "הסיעוד הוא הכוח המניע - לא רק בשניידר אלא כתופעה עולמית", מוסיפה ד"ר קצ'קו, "הכאב מוגדר כיום כסימן חיוני חמישי, ממש כמו לחץ דם, דופק או נשימה, וההתייחסות אליו אינה נקודתית אלא כתהליך מתמשך. מכיוון שזמן האחות ליד מיטת החולה גדול יותר מזמן הרופא, היא זו המובילה את הטיפול". עידית רונן, המכהנת גם כיו"ר פורום הסיעוד הארצי לטיפול בכאב, מספרת על תהליך שלם הנעשה בשניידר סביב הנושא וכולל הכשרת צוותים, אחיות מקדמות-נושא מחלקתיות, כתיבת הנחיות ופרוטוקולים, למידה והטמעה. "המטרה היא שהידע יגיע לכל צוות טיפולי. מעבר לסבל של הילד מעניינות אותנו השלכותיו של הכאב המוקדם על המשך החיים, למשל בפגים. לפעמים, אי טיפול בכאב עלול לגרום נזק מתמשך. לא מעט רופאים מפחדים להזיק בטיפול בכאב, בעיקר בשל חוסר ידע. מה שמדהים הוא שהחינוך הרפואי אינו כולל טיפול בכאב, ורופא נתקל בכאב רק כשהוא מתחיל את ההתמחות בבית החולים".

גז צחוק ליד המיטה

ד"ר אפרת מסכימה שיעד חשוב הוא שינוי חששם הלא מוצדק של הרופאים משימוש בתרופות נגד כאב. "לעתים קרובות, תרופות משככות כאב יש לתת בצורה קבועה ולא רק בשעת התפרצות הכאב. בשימוש נכון, גם תרופות נרקטיות הן בטוחות. יש מאגר אדיר של תרופות, רק חשוב לדעת כיצד להשתמש בהן. החוכמה היא להגדיר את סוג הכאב, לזהותו ולדעת לתת תרופה נכונה לכאב הראשוני. בכאב המתמשך, כבר מערבים צוות רב מקצועי". המגוון התרופתי כולל גם שיטות מתוחכמות כמו חסמים עצביים (אפידורל, PCA) בעיקר לכאב חד שלאחר ניתוח. במקביל נעשה שימוש בשיטות לא תרופתיות כמו דמיון מודרך, ביופידיבק, פסיכולוגיה, פיזיותרפיה וגם הסחת דעת, בין השאר על ידי גלולוגים. "אנו מחפשים להתאים פתרונות לסוג הכאב ולגיל. למשל, מתן מציצה של תמיסת סוכר, שהוכח כי היא מורידה את עוצמת הכאב עד גיל שישה שבועות".

ד"ר קצ'קו ומטופלת עם סרגל הכאב

"הכאב מוגדר כיום כסימן חיוני חמישי ממש כמו לחץ דם, דופק או נשימה"

"בית חולים ללא כאב זו אוטופיה, כמו עולם ללא מחלות - אבל גם יעד שמצביע על שאיפתנו להקל על סבל ככל האפשר", אומרת ד"ר רחל אפרת, מנהלת היחידה לטיפול בכאב. היחידה פועלת תחת מחלקת ההרדמה (בניהולו של ד"ר יעקב כץ) וכוללת מרפאה לטיפול בכאב כרוני בהנהלת המרדמה ד"ר לודמילה קצ'קו ויחידה לטיפול בכאב פרופדורלי בהובלת אחות הסדציה רנית ג'רסי. את הנבחרת המובילה בנושא המלחמה בכאב בשניידר משלימה עידית רונן, מרכזת תחום טיפול בכאב מטעם הנהלת הסיעוד. פגשנו את ארבעתן לשיחה על המושג הכל כך מוחשי ועם זאת כה חמקמק וקשה למדידה, הנקרא "כאב בילדים".

היחידה לטיפול בכאב היא יחידה חוצת ארגון, שתפקידה לכוון את כל יחידות שניידר לטפל כראוי בנושא. "הטיפול בכאב החל במרדמים, הראשונים שניסו להקל בכאב שלאחר ניתוח", אומרת ד"ר אפרת, "כיום מעורב בכך כל מטפל בצוות הרפואי. אין ספק שיש התקדמות במודעות: לאחרונה הוחלט

"מעניינות אותנו גם השלכותיו של הכאב המוקדם על המשך החיים, למשל בפגים. לפעמים, אי טיפול בכאב עלול לגרום נזק מתמשך"

מספרת על מחלת גיליאן ברה, מחלה דלקתית של מערכת העצבים הפרפרית. "לאחרונה שמנו לב שדווקא בשלב ההחלמה, אחרי שיא המחלה, מופיעים כאבים חזקים. מאז, ניתן במחלקות טיפול מותאם בכאב שמאוד מקל על הילדים".

קורה שגם אבחון המחלה מתרחש ביחידת הכאב, כמו במקרה של אותו ילד שהגיע למרפאה כשהוא מתלונן על כאב חריף מאוד בצוואר. "בתחילה לא מצאנו דבר. אשפזנו אותו כדי לעקוב ולראות איך הכאב מתנהג, ולבסוף הוא אובחן כסובל מתסמונת טורט, שכנראה לוותה בכאבי צוואר בגלל טיקים. המחלה אובחנה בזכות התלונה על הכאב".

"כואב שההתקדמות תיעצר"

אומדן הכאב נעשה באמצעות מספר כלים, שאחד המרכזיים שבהם הוא סרגל הכאב. "יש סרגלים מיוחדים לכל גיל, עם פרצופים לפעוטות ומספרים לילדים הגדולים", מציינת עידית רונן, "אנו משתמשים בסרגל כאב מקורי שבנינו כאן ביחידה על בסיס מתודולוגיה ייחודית שפיתחנו ושהוצגה בהצלחה בכנסים בחו"ל". ועדיין, אמצעי המדידה אינם מספקים מענה מלא. "מדידה מדויקת היא בעייתית", מסבירה ד"ר אפרת, "לילדים מתחת לגיל 14 קשה לכמת כאב. לכן אנו מייחסים חשיבות להערכת האחות על התנהגות הילד. קורה שילד אומר שכואב לו '10' אבל משחק בשקט, בעוד

שילד שכואב לו '5' נראה סובל. אנו מנסים כל הזמן להעריך את איכות המדידה והטיפול, ובסך הכול עדים לשיפור מתמשך. עוצמת כאב מעל 5 היא כבר די נדירה, להוציא את המחלקה האונקולוגית שבה הנושא כאמור מורכב מאוד, אבל גם שם ניכר שיפור בהצלחתנו להתמודד מול הכאב".

אחרי מפגש כזה מדהים לגלות, שנושא הטיפול בכאב כלל אינו מתוקצב על ידי גורמים במערכת הבריאות. מדובר במשאבים פנימיים שבית החולים מפנה לנושא ושמוססים בעיקר על תרומות. "המיומן עומד להיגמר ויכול להיות שניאלץ לסגור חלק מהפעולות", מתריעה ד"ר רחל אפרת, "מניעת כאב מחייבת התאמה ספציפית לילד ודורשת הטמעה שלא נגמרת. בלי תקציב מינימלי נתקשה לפעול, וכואב לחשוב שהצלחה כזו עלולה להיבלם. המלאכה שעושים כאן הצוותים היא הרבה יותר מעבודה - היא שליחות".

אחד התחומים המשמעותיים בפעילות הוא טיפול בכאב הפרודורלי. "לפני שלוש שנים הייתי אחות סדציה יחידה בבית החולים", מספרת רנית ג'רסי, "היום יש כבר שלוש אחיות סדציה קבועות ואנו מכשירים צוותים נוספים. הרעיון הוא להגיע עם ציוד הטשטוש עד למיטת הילד, כאשר עיקר השימוש הוא בגז צחוק, הניתן רק תחת השגחה במטרה להביא להרגעה ולחסוך מהילד טראומות". המימד הפסיכולוגי הכרוך בכאב הוא עצום. ד"ר אפרת מספרת על ילד בן חמש, שהיה צריך לעבור הכנסת צנתר למיפיו אורולוגי וסירב להתקרב לבית החולים. "שנה קודם לכן הוא עבר תהליך זהה בבית חולים אחר ונשאר עם טראומה. נפגשתי איתו רק לשיחה. הבהרתי לו שאפשר אחרת, שהוא לא יסבול, ובניתי שני מסלולים אפשריים לטיפול - עם גז צחוק ועם הסחת דעת בלבד. חשבתי שנתחיל עם הסחת דעת, ונראה. הוא ניסה את גז הצחוק וראה כמה זה נעים. לטיפול הוא הגיע עם קלפי משחק ולימד אותי לשחק בהם בזמן הכנסת הקטטר, בלי שהרגיש כלל שביצענו את הפעולה ובלי שנזקקנו לגז הצחוק".

הכאב הביא לאבחון טורט

במרפאת הכאב הכרוני מטפלים במקרים קשים, וכל הצלחה מעניקה לצוות סיפוק גדול. "למשל, ילדה בת 15 שהגיעה אלינו על כיסא גלגלים, סובלת מכאבים בשל דלקת שרירים נדירה למדי", מספרת ד"ר קצ'קו, "לקח לא מעט זמן ומאמצים, אבל העמדנו אותה על

הרגליים וכיום היא משרתת שירות מלא בצבא. המחלה נותרה אותה מחלה, אבל בעזרת שילוב בין טיפול תרופתי ופסיכולוגי צמצמנו מאוד את הסבל שלה מהסימפטומים". תחום בפני עצמו מהווה הכאב האונקולוגי. "חולי סרטן נמצאים בקבוצת סיכון למתן טיפול לא מספק ולא יעיל דיו באינדיקציה של כאב, ובילדים אונקולוגיים זה מורכב עוד יותר. אנו משקיעים בכך מאמצים רבים. במקביל רשמנו שיפור גדול בטיפול בכאב בחולה הסופני. כשנגמרות יכולות הטיפול להבראה, היעד הוא שהזמן הנותר יהיה ככל האפשר נטול כאב".

כמי שמטפלים בנושא רב תחומי וחוצה בית חולים, צוותי הכאב צריכים להיות בעלי ידע מעמיק ונרחב ביותר ולהכיר מגוון רב של מחלות ושל תרופות. "אין גבול ללמידה ולשיפור", אומרת ד"ר אפרת. כדוגמה היא

גיבוש צוות במערך ההמטו-אונקולוגי

כולל פרויקטים מחקריים המתנהלים במערך ההמטו-אונקולוגי על שלושותיו השונות, וכל זאת סביב ארוחת צהריים משותפת ומתן שי צנוע לחוגגים. כדי להמשיך בתוכנית הגיבוש גם בפורום המשפחתי, יצא צוות המערך עם בני הזוג והילדים לסוף שבוע יחידתי בכפר הנופש רמות. המטרה: הנאה, עדכון ידע, גיבוש והרמת המורל על רקע השיפוצים המתמשכים בבסיס-האם (שהסתיימו), כמו גם פרידה חגיגית מפרופ' שטרק לרגל פרישתה. למצב הרוח המצוין עזרה הופעתה של הסטנדאפיסטית אלינור סלע במגוון דמויותיה המשעשעות. כולם נשארו עם טעם של עוד.

המערך ההמטו-אונקולוגי הוא אחד הגדולים במרכז שניידר ומונה יותר מ-120 עובדים במגוון תחומים. בשל כך, ההיכרות בין הצוותים השונים לעיתים אינה מספקת. לחיזוק הגיבוש הפנימי החליטו ד"ר יצחק יניב, מנהל המערך ההמטו-אונקולוגי, וענת פלס בורץ, מנהלת הסיעוד במערך, לקיים אחת לחודש מפגש עם ילדי החודש לציין יום הולדתם. מאז שהפריקט יצא לדרך בינואר 2009, התקיימו שישה מפגשים. במהלך מפגש כזה מוזמן כל אחד מהעובדים להציג את עצמו בחייו הפרטיים ואת תחום עיסוקו המקצועי במערך. כמו כן מוצגים נושאים מתחום הסיעוד, המינהל, הרפואה והמעבדה,

הנציגים שלנו בווארנה

שלושה מעובדי שניידר - קונורטה אקוז (מנהל רכש במערך הלוגיסטי), אבי גיאת (קב"ט ראשי) ואורה מגן (מנהלת לשכת המנהלת האדמיניסטרטיבית) - יצגו בכבוד את בית החולים בתוך נבחרת הכללית, שהשתתפה כמדי שנה בטורניר הספורט "הבלקן מזמין לשלום" בווארנה שבבולגריה. התחרויות נערכו בענפי הקט רגל, טניס שדה, טניס שולחן, כדורסל נשים ובאולינג, האירוח היה מצוין והישיג המשלחת היו טובים עד לשלב רבע הגמר - בתקווה שנגיע להישג גבוה יותר בשנה הבאה.

בלוז לחופש הגדול

הפנינג הקיץ של ילדי העובדים נערך ברוב שמחה ואטרקציות ב-11 באוגוסט. ב-30.8 חתמנו את החופש הגדול עם אירוע לילדי העובדים העולים לכיתה א'. שנת לימודים פורייה ומהנה!

שאו ברכה ← ← ← **ד"ר אבי זכריה** מונה ליו"ר חטיבת הילדים של בית החולים, בנוסף על תפקידו כמנהל אשפוז יום. ברכות לפרופ' יעקב אמיר על תרומתו בתפקיד זה ← ← ← **ד"ר רמה שוורץ** מונתה לתפקיד יו"ר הוועדה להגנת הילד בבית החולים. תודה לד"ר יעל לבנטל בנדור על תרומתה הרבה בתפקיד זה ← ← ← **פרופ' חנה בלאו**, מנהלת מרפאת ריאות, קיבלה תואר פרופסור מהפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל אביב ← ← ← ברכות לד"ר **אפרים בילבסקי**, לד"ר **יעל מוזר** (בהצטיינות) ולד"ר **ניצן דרור** שעברו את המבחן המסכם לקראת קבלת התואר הנכסף "מומחים ברפואת ילדים".

נפרדים מרינה להב ז"ל

חברתנו רינה להב החלה את עבודתה בכללית בשנת 1973 כמטפלת מוסמכת בתינוקות בבית חולים השרון. רינה ניחנה בכישורים בין-אישיים וידע מקצועי, יוזמה, רצון עז להשתלם ולדעת וגישה לאנשים בחום ובכבוד. ב-1991 סיימה את לימודיה כאחות מוסמכת ובמהלך עבודתה במחלקת פגים הוכשרה כבוגרת קורס טיפול נמרץ נאונטולוגי וילדים. ליגונו הרב, רינה נפטרה ממחלה בטרם עת. בדרכה האחרונה ספדה לה נילי מנשה בשם מחלקת הפגים: "רינה שלנו, אחות ברמ"ח איבריה. מוסר עבודה וגאווה יחידה הם נר לרגליה. אחות נשמה, חברה בלי גבולות. מקצועית, שירותית מעניקה יחס חם למשפחות. כולנו אוהבים וכבר מתגעגעים. תישארי בליבנו לעולמים". יהי זכרה ברוך.

הדרמות האנושיות וההישגים הרפואיים שבמרכז שניידר זוכים לסיקור קבוע בתקשורת. לפניכם מקבץ מייצג ממה שנכתב עלינו בחודשים האחרונים

ישראל היום

מנטה

Ynet

ידיעות פתח תקוה

ערוץ 2 'שש עם'

ידיעות אחרונות

גלובס

בית מרקחת לילדים

ילדים אמנם לא מגיעים אליו, אבל רופאי בית החולים לא יכולים בלעדיו. בית מרקחת שניידר מתופעל על ידי צוות קטן בעומס עבודה רב, מספק בכל יום מאות תרופות להצלת חיים, להפסקת כאב ולזירוז הריפוי - ונמצא יחד עם הצוות הרפואי בחזית הטיפול ליד מיטת הילד החולה.

← **"היזהר כשאתה מעלעל** בספר העוסק בנושאי בריאות - אתה עלול למות משגיאת דפוס". הציטוט המשעשע הזה, המיוחס למרק טוויין, לא מצחיק את צוות בית המרקחת בשניידר. כאשר מספקים מדי יום מאות תרופות לילדים חולים, רבות מהן הכנות מיוחדות לפי מרשם, מנהלים מאגר של 1,200 תרופות מדף שונות ועובדים בצמוד לצוות הרפואי ליד מיטת הילד החולה - טעויות אכן עלולות להיות עניין של חיים ומוות.

← **בית מרקחת שניידר** הוא גוף הנותן שירות חיוני. "אנחנו עובדים באופן רציף וצמוד עם הצוות הרפואי כדי לתת שירות למטופלים ולצוותים", אומרת יעל ברנפלד, מנהלת בית המרקחת. העבודה מתנהלת בלחץ ובעומס רב, הן בשל הדינמיקה של בית חולים שלישוני לילדים והן בשל המחסור המתמיד בכוח אדם. "לא פשוט לעמוד בסטנדרטים שהצבנו לעצמנו, יש כאן עמדות שצריכות להיות מאוישות כל הזמן כמו UNIT DOSE, פגייה, TPN, אונקולוגיה, טוקסיקה ועוד, ולא פעם אדם אחד 'מחלק' עצמו לשתי עמדות. זהו שירות שאי אפשר לדחות - הכול כאן ועכשיו".

← **רוב התרופות מגיעות** מוכנות לשימוש, ומוכנסות למלאי שהרוקחים דואגים להשלים בארונות התרופות המחלקתיים. ועדיין, אחת העמדות המשמעותיות ביותר ביחידה היא עמדת ה-UNIT DOSE: מתן טיפול תרופתי יחידי לפי חולה. "מגיע אלינו מרשם, לרוב אנטיביוטיקה מיוחדת, שרק רופאים מסוימים מורשים לחתום עליו. המרשם נבדק על ידי רוקח, המיון מוכנס למחשב, מופקות מדבקות וצוות החדר האספטי רוקח מנה ספציפית".

← **יעל ממלאת את התפקיד** מזה שנה וחודשיים. לשניידר הגיעה מסורוקה שם עבדה

צוות בית המרקחת: ← רוקחים: יעל ברנפלד, שירה רזינסקי, גלי חסקי, יעל טנגבאום, כלנית כץ, מג'די מסראווה, יוסף סמארה, אסנת ליכטנפלד, אדוה הדר ומירי רפאלי ← טכנאיות רוקחות: נטלי ברונשטיין ומרינה ברסקי ← מזכירה: סיוגלית שרעבי ← איש לוגיסטיקה: גינדי אברמוב ← מחסנאי: יוסי דיין ← מתנדבים: מאוריצי סגל, מרים דולצ'ה ומנחם רוזן ← מנקה: דליה חזי

למניעת טעויות. "כבית חולים שלישוני עם ילדים מורכבים, לא פעם ולא פעמיים נדרשות תרופות מיוחדות להכנה וטיפול, ואנו נותנים מענה לכל פנייה מהצוותים הרפואיים בצורה מקצועית, מדויקת ואדיבה", מציינת יעל, "חשוב לומר שבשניידר קיים דיאלוג מתמיד בין צוות בית המרקחת לצוות הרפואי".

← **בנוסף לקידום הרוקחות** הקלינית, היעדים הנוכחיים של בית המרקחת הם שלושה: לאושש את מצוקת כוח האדם, לבנות תשתית למידה ומידע ולהקים בתוך פורטל שניידר אתר לבית המרקחת, שיהווה כלי עבודה לצוותים במחלקות. "קודמי השאירו כאן תשתית איכותית", מצהירה יעל, "ולי חשוב להמשיך ולקדם את הרוקחות בשניידר מכל הבחינות, כמובן תוך שמירה על תקציב. כנותני שירות אנו חייבים להיות הכי טובים. נעשית כאן עבודה מאוד מקצועית ומסורה, ומגיע לצוות שלי פרגון ענק".

← **"אין ספק שעבודת** הרוקחות בבית חולים מורכבת יותר מאשר בקהילה", מסכמת יעל ברנפלד, "אנו רואים את החולה בשלבים שונים, וברוקח אתה מחובר כאן לאלף-בית של הרפואה המערכתית והרפואה הדחופה. ככל שהרוקח מעורב יותר הוא גם יודע יותר ואפקטיבי יותר לטיפול בילד. זה מעשיר את הצוות שלנו ואת העבודה הטיפולית בכלל".

שמונה שנים, שלוש האחרונות שבהן כסגנית מנהלת בית המרקחת. "עבודת בית מרקחת בתוך בית חולים מאופיינת בהבנה שהחשיבות הטיפולית היא מעל לכל. עבורי, לעבוד בבית חולים לילדים זו מטרה נעלה", היא מדגישה.

← **לכל רוקח בצוות** יש את המחלקה 'שלו', שהוא נוכח בה פיזית. "האג'נדה היא שהרוקח יהיה קרוב לחולה", מסבירה יעל, "בין כתי' בית המרקחת הרוקח אינו חשוף לכל התהליכים והשיקולים הרפואיים, בעוד שבמחלקה הוא מתוודע לרקע של החולה, לפרופיל הטיפולי ולתמונה הרחבה ונמצא בחזית הטיפולית". חלק מהרוקחים נוכחים בביקורי הרופאים ומשתתפים בדיון הרפואי. "לעתים מתעוררות שאלות בנוגע לפן התרופתי, וחשוב שהרוקח יהיה מעורב בהן לצידו של הרופא".

← **"להיות רוקח בבית חולים**, עבורי, זה הכי קרוב שאפשר לרפואה", אומרת שירה רזינסקי, ארבע שנים רוקחת בצוות, "אני מרגישה חלק ממערכת טיפולית, קרוב למהות העניין של תרופות ורוקחות". הרוקחת אדוה הדר מתארת את התחושה של נטילת חלק משמעותי בטיפול: "כשאני מהווה חלק בלתי נפרד מהצוות הרפואי, העבודה הרבה יותר מאתגרת".

← **'מאחורי הקלעים' מבצע** הצוות עבודת פיקוח חשובה ובדוק כל מרשם בבקרה כפולה

חיידק ושמו מלכת המדבר

כ-500 נשים ישראליות יוצאות מדי שנה בכמה מקצים למסע הגייפים המאתגר "מלכת המדבר". שש מלכות מצוות שניידר מספרות לנו על החוויה האישית, הנשית והכל כך מוחשית בחייהן. זהירות, בנות: זה מדבק!

מימין: גלית שי, ד"ר גילת לבני, ענת מוזס וד"ר יעל מוזר

ד"ר גילת לבני וד"ר יעל מוזר הן חברות טובות, עובדות יחד בילדים א' ונרגשות מהחוויה שלפניהן: מסע ראשון של מלכת המדבר המשותף לשתי "שניידריות". המסע לאלבניה, מונטנגרו ומקדוניה כרופאה מלווה (בפעם הרביעית!) ואת ד"ר מוזר כחברת צוות "דבש" שניצח במסע אשתקד לדרום אפריקה. יחד עם **ענת מוזס**, מזכירת ילדים א' (שנמנתה גם היא על הצוות המנצח במקצה שלה במסע 2008), הן שלוש נציגות של ילדים א' ב"מלכת המדבר" לדורותיה. לא פלא שפרופ' אשכנזי מספר בגאווה שיש לו שלוש מלכות במחלקה. "לפני ארבע שנים יצאתי למסע הראשון שלי, להומניה, וכשהציעו לי להצטרף שוב כרופאה מלווה לא חשבתי פעמיים", מספרת ד"ר לבני, "פעם בשנה אני חוזרת מאושרת ועושה הרבה רעש. יום אחד מתקשר אלי בעלה

של יעל ומבקש ממני לרשום אותה כהפתעה". "זה באמת הפתיע", מודה ד"ר מוזר, "המחשבה הראשונה שלי הייתה 'מה זה גדוד הנשים הזה?!' אבל ברגע שהחלטתי לזרום עם העסק פשוט נשאבתי פנימה". מהו סוד הקסם של להיות אחת מ-45 נשים ב"סיר לחץ" חברתי ובתנאי שדה לא מפנקים במיוחד? "זהו שבוע שבו את עוזבת את כל המחויבויות שלך, את כל ההגדרות שלך כאימא, כאדם עובד,

כאישה", מסבירה ד"ר לבני, "השחרור הזה מדהים". ד"ר מוזר מספרת שהמסע העמיק אצלה את התחושות האישיות לגבי הדרך שבה דברים צריכים להתנהל ואיך לרתום למשימות רוח חיובית נכונה. "לחברה הגיאוגרפית יש סיסמה שאומרת 'כשתחזור - תבין', וזה כל כך נכון. נוצרת שם אנרגיה מיוחדת; זר לא יבין זאת". ההכרזה על הצוות שלה כמנצח הייתה עבודה רגע בלתי נשכח. "מדהים לקבל פרגון כזה. אני מאושרת מהמחשבה שמחכים לי שמונה ימים נוספים כאלה, ועוד יחד עם גילת". ענת מוזס מודה שהיא נדבקה ב"חיידק" מד"ר לבני. "לדעתי זו חוויה שכל אישה צריכה לעבור", אומרת ענת, שמחכה בקוצר רוח למסע הקרוב, "היו גם רגעים קשים, כמו בלילה כשהגענו ממש סחוטות למחנה והיינו צריכות להקים את האוהלים, אבל בסך הכול אלו שמונה ימים ללא רגע דל בחברת נשים מדהימות. מסע של העצמה נשית". בעוד ענת ממתינה למקצה שלה במסגרת "זמן הבלקן", **יפעת רובננקו**, אחות בפגייה, רק חזרה מ"מלכת המדבר" 2009. "בן זוגי רשם אותי, ואמרתי לעצמי: יופי, נראה איך הוא מסתדר בלעדי עם הילדים והבית במשך שמונה ימים. בדיעבד, זה היה גול עצמי", היא מחייכת. הרגע המרגש שלה במסע היה טקס קבלת השבת. "ביום שישי השכמנו בארבע

**ד"ר מוזר וענת מוזס
ניצחו במקצים שלהן
אשתקד. לד"ר לבני זהו
המסע החמישי. לא פלא
שפרופ' אשכנזי קורא
להם "מלכות"**

**"זה לא רק מסע של
נופים ואתגרים אלא
ממש מסאג' לנשמה",
אומרת יפעת רובננקו,
אחות בפגייה, "נתתי
מתנה לעצמי"**

שהיא מאבדת את חוש הכיוון בקלות וחששה מנהיגה בג"פ. "הסתבר לי שאני יודעת לעשות זאת מצוין, וגם לנווט כשצריך. סיגלתי לי שיטות התמצאות שעוזרות לי בחיי היום יום. אין ספק שמדובר בחוויה גדולה".

גם רשת שוקן למען עמותת "ילדים שלנו":
ספר הילדים "אני אתגבר" של איריס שופמן הושק במרכז הסטארלייט במפגש עם הסופרת, שסיפרה על האשפוז של בנה ועל הספר שכתבה בהשראתו בכדי לעזור לילדים נוספים להתגבר על החששות והפחדים. 10 שקלים מכל עותק שיירכש באתר שוקן יועברו כתרומה לעמותה.

מייסדה, אבי פורת ז"ל. את הספר ניתן לרכוש בסטימצקי ובחנויות הספרים המובחרות, וכן במשרדי העמותה בטל' 03-9253802.

עמותת "ילדים שלנו" השיקה את הספר "השוקולד שלי", שהכנסותיו קודש לפעילות העמותה. מיטב השוקולטיירים בישראל נרתמו לפרויקט שונתב ונערך בהתנדבות על ידי אליונער רבין ומציג בעיצוב מרהיב, בעברית ובאנגלית, את סיפוריהם של 30 שוקולטיירים מוכרים ומוכשרים, שכל אחד מהם תרם כשלושה מתכונים מתוקים וכשרים. המהדורה הראשונה של הספר, שחלקו הופק כתרומה, נתרמה לעמותה באדיבות חברת "צמרת השוקולד" ויוחדה לזכר

קצר ולעניין: משמחים את הילדים שלנו

יעל ארד, המדליסטית האולימפית הראשונה של ישראל וכיום מנכ"ל חברת PMI מקבוצת בר, ביקרה בביה"ח וחילקה בובות וובקינס לילדים המטופלים באונקולוגיה – משלחת של כ-20 נציגים מיישיבת פלטבוש בראשות הרב בסר הגיעה שוב כדי לחלק מתנות לילדים המטופלים, במסגרת הקשר החם שנוצר בשנים האחרונות בין הקהילה לילדי שניידר – חברת פרוט אופ דה לום הציגה את "העץ של שפרה" ("מ"האח הגדול") בקומת הכניסה של שניידר. מנכ"ל החברה, אלון דותן, עמד ליד העץ וחילק לילדים חולצות וממתקים – כמיטב המסורת נערכה חגיגת השבועות בסטארלייט בחברת הילדים וההורים - השנה ביוזמתן של ידידות העמותה ויקי קום ויווי שמיע, שגייסו חברים מארומה ומפילסברג כדי להמתין את שהות הילדים בבית החולים בימות החג – חיילי גולני "עשו כבוד" לילדי שניידר והפכו את בית החולים לאחת התחנות שלהם במסגרת מירוף גולני – הילד עירד ליאל, המטופל מזה מספר שנים בשניידר, הביע משאלה ביום הולדתו: לפגוש את השחקנית שני כהן מהתוכנית "שבוע סוף" ואת רן דנקר מהתוכנית "דני הוליווד". העמותה נרתמה למשימה, והגשימה את המשאלה עם בונוס - גם כוכבי הסדרה "כמעט מלאכים" פגשו את עירד הנרגש.

גולני בשניידר

פינת המתנדב של "ילדים שלנו"

המתנדבים מטיילים: פעמיים בשנה, מתנדבי "ילדים שלנו" יוצאים לטייל ברחבי הארץ. בחודש מאי הם יצאו לצפון וביקרו בג'וליס, במערת קשת ובעכו, וחזרו מלאי חוויות.
הוקרה מהכללית: שניים ממתנדבי "ילדים שלנו" זכו להוקרה בטקס המתנדבים הארצי של הכללית (בתמונות): מרים שלו (74), המתנדבת מ-1996 בחדרי ניתוח ועוזרת מאוד בקבלת הילדים והורדתם לחדר הניתוח; ויונה מזרחי (71), ששכלה בן כפועלת איבה ומאז שנת 2001 עושה עבודת קודש בכל הנדרש במחלקת אשפוז ב'.
ראויה לשבח: ציפורה יוסף מתנדבת מזה כעשור, במסירות ובאהבה, ביחידה לטיפול נמרץ, וזוכה להערכה רבה של הצוות. אשתקד שכלה ציפורה את בנה ועם תום ימי האבל חזרה להתנדב במלוא המרץ. יישר כוח לה ולכל המתנדבים הנפלאים שלנו!

בקרוב...

← **שגריר מצרים** יאסר ראדה ורעייתו נאלה יערכו בביתם אירוע למען בית החולים בנוכחות נשיא המדינה שמעון פרס (30.9.09) ← **תצוגת חורף** 2009-10 של בית האופנה AMOR לטובת מרכז שניידר תתקיים זו השנה השנייה בטרמסק שבנמל תל אביב (16.10.09) ← **אירוע יום המתנדב** ייערך גם השנה בבית החולים על ידי העמותה. נשמח לראותכם עמנו!

עמותת קרן ילדים שלנו - י.ש.
(ע"ר) פועלת לשיפור רווחת הילדים המטופלים בשניידר.
פרטים במשרדי העמותה
בקומה 3 או בטל' 03-9253802

נאמנים, אמנות ודימוי הגוף - למען התערבות במצבי משבר

אירוע אמנות, תרבות ויין למען היחידה להתערבות במצבי משבר בבית החולים התקיים במרכז חייק לאמנות עכשווית ביפו ביוזמת עמותת נאמני שניידר. האירוע נערך בהנחיית הכוריאוגרף קלוד דדיה ובהשתתפות הזמרת מרינה מקסימיליאן-בלומין (בתמונה, עם ד"ר אביבה רון), וכלל מפגש עם הצייר הלונדוני דיוויד ברואר-וויל, המציג במרכז חייק את התערוכה Anorexic Babes העוסקת בדימוי הגוף בתקופה המודרנית. כל ההכנסות מהאירוע נתרמו ליחידה להתערבות במצבי משבר, המתמחה בהפרעות אכילה ומנוהלת על ידי הפסיכיאטרית ד"ר סילבנה פניג.

נחשו איזה תיק נמכר במחיר הגבוה ביותר?

דוד טרטקובר, גדעון אוברזון, פיליפ בולקיה, דפנה קסטיאל ואילן פיבקו, על בסיס תיק אחד של המעצבת דניאלה להבי. כל התיקים הוצעו במכירה פומבית, שכל הכנסותיה נתרמו ליחידה למעקב ממושך במושתלי כבד בשניידר. התיק שנמכר במחיר הגבוה ביותר היה "התיק ה-19", שעוצב בידי ילדים המטופלים בשניידר בעזרת צוות המרכז החינוכי הפועל בבית החולים, והוצע אף הוא למכירה באירוע. באירוע נכחו פרופ' יוסף פרס, מנהל מרכז שניידר, ישראל מקוב, יו"ר עמותת נאמני מרכז שניידר ואמנים ומעצבים רבים. רצה הגורל

ובדיוק בעת קיום האירוע בוצע במרכז שניידר ניתוח השתלת כבד בילדה בת עשר. דווקא ההיעדרות הדרמטית של המשתילים מהאירוע בבית קסטיאל, המחשישה לכולם טוב מכל את חשיבות השירות הקריטי שלמענו נערך הערב.

מימין: פרופ' פרס, דניאלה להבי, ד"ר שפירא ופרופ' שמיר

אירוע "אמנים מעצבים תיקים" של המעצבת דניאלה להבי, למען היחידה למעקב ממושך בילדים מושתלי כבד, התקיים במתחם קסטיאל החדש בתל אביב. באירוע הוצגו 18 תיקים שעיצבו אמנים ומעצבים שונים, ביניהם

נאמני בית החולים: נאמנים ללא סייג למען ילדי שניידר

עמותת "נאמני מרכז שניידר" הינה אגודת ידדים, המלווה את פעילות מרכז שניידר מאז הקמתו ומסייעת בפיתוחו ובקידומו בתחומים רבים. חברי העמותה מבצעים פעילותם בהתנדבות וחלקם הגדול מלווים את פעילות בית החולים מאז הקמתו. ניתן ליצור קשר עם העמותה בטל' 03-9221748

פשוט תודה!

צבע, אור והרבה נשמה

← ← ← לקראת פרישתה עם בעלה לדיור מוגן, החליטה הציירת מרגוט שימלמן לתרום מעל מאה מציוריה (אחד מהם בתמונה למטה) לטובת המרכז החינוכי בשניידר. בחסות החברה לפיתוח תל אביב בראשות יוסי פרנקל, ובאדיבותו של זאב איזק המנהל את האנגר 11 בנמל, סייעה עמותת נאמני שניידר למרגוט לקיים תערוכה ססגונית בשם "צבע, אור ונשמה". בשני ימי התצוגה בהאנגר זכתה התערוכה למספר מבקרים יוצא דופן וכמחצית מהציורים נמכרו. ביומיים נוספים של תצוגה בלובי בית החולים נמכרו מעל עשרים ציורים נוספים, ועוד ידנו נטויה!

הלב של הריבוע הכחול

← ← ← ביוזמת רשתות הריבוע הכחול "מגה", "מגה בעיר" ו"שפע שוק" בניהולו של זאב וורמברנד, ובשיתוף עם עמותת הנאמנים, יצא לדרך מבצע התרמה שכל הכנסותיו קודש לרווחת ילדי שניידר. במסגרת המבצע הוזמנו לקוחות הרשתות מגדרה עד חדרה לתרום שני שקלים למען הילדים המאושפזים בבית החולים.

זה פשוט אדיר!

← ← ← גם אדיר מילר בין התורמים לשניידר: את 100,000 השקלים, הסכום הנכבד שבו זכה בתוכנית הטלוויזיה "תוצאות האמת", תרם אדיר באמצעות "רשת נוגה" לטובת רכישת ציוד רפואי לבית החולים. אכן מחווה נעלה!

